

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/4436-

Dato
6. januar 2023

Representantforslag 56 S (2022 – 2023) om utslippsfrie byggeplasser

Jeg viser til brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen av 9. desember 2022 vedlagt representantforslag 56 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, André N. Skjelstad og Alfred Jens Bjørlo. Representantforslaget omfatter to forslag om utslippsfrie byggeplasser.

- 1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til hjemmel i lov for kommunene til å stille krav om utslippsfrie bygg- og anleggsplasser i reguleringsplaner.*

Denne regjeringen har høye ambisjoner for klimapolitikken, og vi jobber videre med å forsterke og videreutvikle omstillingen av den norske økonomien for at Norge skal bli et lavutslippssamfunn. Vi varslet i regjeringens klimastatus og -plan at det er satt i gang flere prosesser for å redusere utslippene fra bygg- og anleggsektoren.

I samråd med Kommunal- og distriktsministeren gav jeg 19. mai 2022 Miljødirektoratet et oppdrag om å utrede lovhjemmel for klimakrav til bygge- og anleggsplasser. Vi mottok utredningen 19. oktober 2022, og dette er til behandling i våre departementer.

Representantene har et konkret forslag til løsning når de konkluderer med reguleringsplan som virkemiddel. Det er ikke gitt at dette er det beste for å oppnå ønsket resultat. Planer etter plan- og bygningsloven har til formål å styre den fremtidige arealdisponeringen i et område, og innebærer at det blir tatt stilling til hvilken type tiltak og virksomhet som lovlig kan etableres f.eks. på en tomt, og eventuelt hva arealet ikke kan brukes til. De rettslige begrensningene skjer gjennom angivelse av arealformål og krav i tilhørende planbestemmelser. Byggefase er bare en midlertidig aktivitet, og plan- og bygningsloven

stiller i utgangspunktet bare krav til sluttproduktet (byggetiltaket/den varige bruken av arealet). Det er derfor ikke i tråd med plan- og bygningslovens system å gi hjemmel til å regulere utslipp fra bygge- og anleggsplasser i reguleringsplaner. Det er blant annet på bakgrunn av dette Miljødirektoratet i sin utredning peker på forurensningsloven som et naturlig hjemmelsgrunnlag for å gi kommunene mulighet til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser i sin kommune.

Videre er utslipp fra bygge- og anleggsplasser allerede regulert i forurensningsloven. Dette er næringen kjent med. En eventuell hjemmel for kommunene til å kunne stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser kan gjennomføres som en ny forskrift etter forurensningsloven. Det krever ikke lovendring. En slik forskrift kan delegere kompetanse til kommunene til å vedta en lokal forskrift med utslippskrav. En lokal forskrift kan gjelde hele eller deler av kommunen. Den må også åpne for unntak fra klimakrav.

Regjeringen arbeider allerede med å utrede saken, og vi har fått en rapport fra Miljødirektoratet som peker i retning av forurensningsloven. Jeg mener det er gode grunner til å gi kommunene muligheten til å stille klimakrav til byggeplasser, men at det er uhensiktsmessig at representantforslaget forhåndskonkluderer om hvilken lov en hjemmel skal ligge i, særlig i lys av at forslaget går i en annen retning enn den Miljødirektoratets utredning peker i.

- 2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om at alle bygg- og anleggsplasser skal være utslippsfrie innen 2030.*

Et eventuelt påbud om at alle bygg- og anleggsplasser skal være utslippsfrie innen 2030 kan ikke vedtas uten at det er foretatt en fullstendig utredning i tråd med kravene i utredningsinstruksen. Vi vet at markedet for nullutslippsmaskiner på bygge- og anleggsplasser fortsatt er umodent, særlig for større maskiner. De siste årene har vi i midlertidig sett en rask utvikling. Det er nå flere tilgjengelige utslippsfrie anleggsmaskiner, særlig små maskiner, og aktører i bygg- og anleggsbransjen forventer tilgang på et bredt spekter av utslippsfrie anleggsmaskiner frem mot 2030.

Jeg har en ambisjon om at Norge skal ha klimavennlige bygge- og anleggsplasser. Derfor har jeg gitt et oppdrag til Miljødirektoratet om å lage et kunnskapsgrunnlag om potensialet og barrierer for å redusere utslippene fra bygg- og anleggsplasser. Regjeringen vil vurdere behovet for forsterket virkemiddelbruk når denne utredningen er levert.

Med hilsen

Espen Barth Eide

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen Stortinget

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1043-

27. mars 2023

Dokument 8:155 S (2022-2023) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mona Fagerås og Lars Haltbrekken om å kutte utslipp fra bygge- og anleggsplasser

Jeg viser til brev fra Kommunal- og forvaltningskomiteen av 15. mars 2023 vedlagt representantforslag 8:115 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Mona Fagerås og Lars Haltbrekken om å kutte utslipp fra bygge- og anleggsplasser. Representantforslaget inneholder to forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen sørge for at det i alle offentlige anskaffelser stilles krav om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser, som ikke bidrar til direkte eller indirekte klimagassutslipp.*

Jeg viser til anmodningsvedtak 35.10, vedtatt ved behandlingen av innstillingen fra finanskomiteen for 2022 og forslaget til statsbudsjett for 2022, jf Innst. 2 S (2021-2022).

«Stortinget ber regjeringen utrede forslag om krav om nullutslipp og fossilfrie bygge- og anleggsplasser i offentlige anbud i løpet av 2022.»

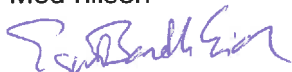
Som en del av oppfølgingen av dette vedtaket har jeg gitt et oppdrag til Miljødirektoratet om å lage et kunnskapsgrunnlag om potensialet og barrierer for å redusere utslippene fra bygg- og anleggsplasser. Regjeringen vil vurdere behovet for forsterket virkemiddelbruk og eventuelt hvordan det er hensiktsmessig å bruke offentlige anskaffelser når denne utredningen er levert. Regjeringen vil rapportere på dette anmodningsvedtaket til Stortinget på vanlig måte.

2. Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2024 fremme forslag som sikrer at kommunene har nødvendige hjemler til å stille krav om fossilfrie og utslippsfrie bygge- og anleggsplasser.

Det er særlig i byområder at bygge- og anleggsaktivitet kan bidra til økt støy, luftforurensning i tillegg til utslipp av klimagasser. Jeg mener det er gode grunner til å gi kommunene muligheten til å stille klimakrav til byggeplasser som representantene foreslår, og minner om at vi varslet i regjeringens klimastatus og -plan at det er satt i gang flere prosesser for å redusere utslippene fra bygg- og anleggsektoren.

En av disse prosessene er knyttet til kommunens handlingsrom i lovverket. Som kjent gav Kommunal- og distriktsministeren og jeg i samråd et oppdrag til Miljødirektoratet om å utrede lovhjemmel for klimakrav til bygge- og anleggsplasser. Vi mottok utredningen 19. oktober 2022, og den peker på forurensningsloven som et naturlig og egnet hjemmelsgrunnlag for å gi kommunene mulighet til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser i sin kommune. Basert på utredningen har regjeringen besluttet å gå videre med saken. Jeg har allerede bedt Miljødirektoratet lage et forslag til høringsnotat om å gi kommunene hjemmel til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser etter forurensningsloven. Der vil fordeler og ulemper komme tydelig frem. Et forslag til høringsnotat oversendes innen 9. juni 2023. Regjeringen vil deretter raskt følge opp saken.

Med hilsen

Espen Barth Eide